

INTERREG Carbon Connects, KLIMAP en LANDMARC (Helmond. Noord-Brabant)	
Beschrijving maatschappelijk probleem/opgave	Drainage van veenbodems zorgt voor bodemdaling en CO ₂ -emissie. Daarnaast komen door veranderingen in het neerslagpatroon perioden met droogte, maar ook piekbuien steeds vaker voor en het huidige landgebruik is hier niet op ingericht. Om het landschap toekomstbestendig te maken, moet het klimaatrobuust worden (her)ingericht. Op dit moment is het grootste deel van het landschap en het watersysteem nog ingericht om water in natte perioden snel af te voeren en is het landgebruik en de gewaskeuze gebaseerd op drainage, ook van veenbodems. Het water dat in het voorjaar valt wordt direct via de bodem en het oppervlaktewatersysteem afgevoerd en is niet meer beschikbaar tijdens een drogere periode. Natte landbouw is een vorm van klimaatrobuust landgebruik, waarbij veenbodems nat worden gebruikt (paludicultuur) en op een slimme manier gebruik wordt gemaakt van de zones in het landschap waar het natter wordt in de toekomst; bijvoorbeeld in lager in het landschap gelegen gebieden en zones in beekdalen waar water wordt vastgehouden; waterretentiezones. Hierdoor kan het risico op droogteschade in de hoger gelegen zones worden verminderd en kan dit een belangrijke spil worden in toekomstig landgebruik waarbij efficiënter wordt omgegaan met beschikbare natuurlijke waterbronnen en CO ₂ -emissie wordt teruggedrongen, of zelfs omgebogen naar netto C-vastlegging.
Welke onderzoeksvraag wordt beantwoord	<ul style="list-style-type: none"> • Welke gewassen kun je produceren in gebieden of oeverstroken die natter worden of kunstmatig nat worden gehouden door maatregelen om water langer vast te houden? • Wat zijn de mogelijkheden voor de productie van grote lisdodde in combinatie met toepassing van subirrigatie? • Welke bijdragen levert deze vorm van natte teelten (paludicultuur) aan de ecosysteemdiensten waterretentie, waterzuivering, terugdringen CO₂-emissie en biodiversiteit?
Wat is de doelstelling van het project	<p>Het doel van het project is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen voor paludicultuur. • Opdoen en uitwisselen van praktijkervaring met natte teelten (paludicultuur), zowel in de aanleg, het onderhoud en de oogst van het gewas, als aanleveren van het gewas voor (innovatieve) toepassingen ervan. • Combineren van meerdere functies, zoals productie van grote lisdodde als nat gewas, water vasthouden voor het tegengaan van droogte, water zuiveren ten behoeve van de KRW-opgave, koolstof vasthouden voor de klimaatmitigatie-opgave en het verhogen van de biodiversiteit.
Beoogde resultaten	<p>Het houden van meerdere demonstratiebijeenkomsten voor (lokale) agrariërs en andere (potentiële) betrokkenen in de product- en marktketen van biomassa uit natte teelten.</p> <p>Leveren van input voor nieuwe verdienmodellen.</p> <p>Vanaf 2020 wordt de biodiversiteit gemonitord en vanaf 2021 worden automatische peilmetingen gedaan en worden de waterkwaliteit en biomassa-productie gemeten. Binnen het KLIMAP project wordt een factsheet bijgehouden en wordt deze maatregel meegenomen in de Menukaart, die bestaat uit handvatten, kennis en informatie over de effecten en consequenties van de klimaatadaptieve maatregelen.</p>
Doelgroep	Agrariërs, beleidsmakers, bedrijven die biomassa toepassen/verwerken, natuurorganisaties, onderzoekers, onderwijs.
Deelnemers	Provincie Noord-Brabant, Waterschap Aa & Maas, Radboud Universiteit, KWR, HAS Hogeschool, Bioclear Earth
Contactpersoon + contactgegevens	Jeroen Geurts (KWR), Jeroen.Geurts@kwrwater.nl Gert-Jan van Duinen (Radboud Universiteit/Waterschap Aa & Maas), g.vanduinen@science.ru.nl of g.vanduinen@aaenmaas.nl
Status	<ul style="list-style-type: none"> • Paludicultuur in Helmond - KLIMAP: regionale aanpak klimaatadaptieve maatregelen voor hooggelegen zandgronden

	<ul style="list-style-type: none"> • http://www.kennisprogrammabodemdeling.nl/home/wp-content/uploads/2021/12/Verdienmodellen-natte-landbouw-in-Noord-Brabant-2020.pdf •
Links	<ul style="list-style-type: none"> • https://www.klimaatadaptatiebrabant.nl/klimaatverhalen/natte-landbouw • https://storymaps.arcgis.com/stories/7dbcfe04f47c41149f2d4a3b6145f5a1
Looptijd	2020-2023
Locatie	Landgoed Groot Overbrugge, Helmond
Samenhang andere projecten	<p>-Onderzoek naar toepassing van paludicultuur en biodiversiteit door Stichting Bargerveen</p> <p>-Nieuwe locaties met natte teelten op de hogere zandgronden ten behoeve van klimaatadaptatieve waterhuishouding en de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen (https://www.agroproeftuindepeel.nl/projecten/pilot-natte-teelten) en andere Carbon Connects en KLIMAP pilots met paludicultuur op zand bij Waterschap De Dommel</p> <p>-Kennis en gegevens worden gedeeld met andere lisdoddepilots zoals in Better Wetter en NOBV</p>
Peildatum	December 2021